

DISTRICTS-SCHOOLARTSEN.

Ieder, die als gemeentearts op een dorp tevens schoolarts is, zal daarvan zóóveel nadeelen ondervonden hebben, dat hij de voor de provincie Groningen voorgestelde instelling van districts-schoolartsen met vreugde zal begroeten.

Ten eerste is de schoolarts op een dorp dikwijls zeer gebonden door zijn instructie; zoo staat bijv. in de mijne vermeld, dat ik nooit een kind mag doen uitkleeden. Is nu de naam van schoolarts niet al te mooi voor iemand, die ééns in de 3 maanden een school bezoekt en daar alleen kan letten op het uiterlijk van de kinderen, op ongedierte, uitslag op handen en hoofd (men zou het bijna aan een ontwikkelden leek kunnen overlaten) en als geneesheer dan nog letten kan op gehoor- en gezichtszin. Meer kan en mag hij als schoolarts niet doen.

Een verder nadeel van den tegenwoordigen toestand is, dat men als dorpsgeneesheer een beetje met de menschen moet weten om te springen en een politiek van geven en nemen moet volgen, wil men niet volslagen tegenwerking krijgen, terwijl men als vrij staand ambtenaar desnoods door dwang zijn maatregelen zal weten door te voeren. Bovendien zal men toch allicht zijn praktijk-belangen laten voorgaan; is de praktijk druk, bijv. in tijden van epidemie, dan zal, wanneer misschien het schoolbezoek het meest gewenscht is, daarvoor geen tijd over zijn. Is men van plan de school te bezoeken, dan komt den eenen dag dit tusschenbeide, den volgenden dag dat; dan weer is men pas met de praktijk klaar, wanneer de school al weer uit is.

Ook weegt voor mij de grootte van het district niet zoo heel zwaar, nu men tegenwoordig zulke snelle middelen van vervoer heeft; daarmee vervalt ook het bezwaar, dat men den schoolarts niet zou kunnen krijgen, wanneer men deze plotseling noodig heeft. Op een telephonisch bericht kan men toch met een goeden motor binnen een uur in de verst verwijderde school staan van zijn district. De „grootte eentonigheid van dezen hoogst nuttigen arbeid” lijkt mij nog wel overkomelijk. Men zou kunnen zeggen bij elke specialisatie wordt de eentonigheid grooter, doch wanneer men meer en meer in het beperktere gebied doordringt, zal men daarin meer afwisseling vinden. Door overleg en samenwerking met den practiseerenden dorpsgeneesheer zal hij zijn gemis aan kennis van de plaatselijke gesteldheid weten aan te vullen.

Zuidwolde (Dr.), 2 December 1919.

A. M. FREDERIKSE.

ONBETROUWBARE VLOEISTOF VAN ESBACH.

Urine, waarin met salpeterzuur een dikken ring ontstond, gaf met de vloeistof van ESBACH een nauw zichtbaar slijmwolkje. De ring kon niet door andere stoffen veroorzaakt zijn, dus moest de vloeistof van ESBACH niet deugen. Een hier bereid reagens van ESBACH toonde 11 per duizend eiwit aan. De firma, waarvan de eerste vloeistof afkomstig was, werd met een en ander in kennis gesteld en bleek te weten, dat het pikrinezuur, bij de bereiding van haar praeparaat gebruikt, „van wat mindere hoedanigheid dan vroeger was en niet aan de te stellen eischen voldeed”. Toch was het reagens als „gegarandeerd” afgeleverd.

Aangezien soms alleen de proef van ESBACH gedaan wordt bij het onderzoek op eiwit, diene bovenstaande ter waarschuwing; dergelijk „Ersatz”-materiaal kan groote onaangenaamheden geven.

Harderwijk (Sonnevanck), November 1919.

H. BLANKEN JOHS.ZN.

OPROEP AAN DE DORPSGENEESHEEREN.

I.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van collega VAN BEMMEL in het nummer van 29 November l.l. kan ik mededeelen, dat mij en allen geneesheeren van de H. IJ. S. M. de vorige week een ontwerp-contract is voorgelegd door het ziekenfonds van de S. S.. Daarin wordt aangeboden / 3.— per volwassen lid voor de geneeskundige

behandeling en berekening van de recepten — let wel — volgens de armentaxe van VAN LEDDEN HULSEBOS, zooals die was vóór de verhooging, die in 1918 is toegestaan, dus 10 cent voor dispenseeren, 15 cent voor mengen, 1 cent voor iedere weging, enz.. Ik meen, dat wij dat moeten weigeren, ondanks den raad van het bestuur der vereeniging van spoorwegartsen, dat „wij gerust kunnen teekenen, dat de toekomst zal leeren, dat wij onder gunstige voorwaarden werkzaam zullen zijn”. Er is bovendien nog allerlei administratief werk aan verbonden, dat natuurlijk niet afzonderlijk wordt betaald.

Kethel c.a., 2 December 1919.

G. SAUER.

II.

In het ingezonden stuk van collega VAN BEMMEL in dit *Tijdschrift* van 29 Nov. l.l. komen op bldz. 1748 hovenaan de volgende woorden voor: „Doch onder de werking der toekomstige ziekwet is dit geheel anders. Alsdan komen de kosten van het geneeskundig abonnement slechts voor de helft of één derde voor rekening der geabonneerden, zoodat de geldelijke draagkracht van den debiteur veel grooter, ja 2 of 3 maal zoo groot wordt, daar immers het óverblijvende $\frac{1}{2}$ of $\frac{2}{3}$ deel door het rijk, of rijk plus werkgever betaald wordt”.

Ik moet mijn geachten collega hierbij opmerken, dat hij hier blijkbaar de contributie voor de *ziekenkas*, die een geldelijke uitkeering bij ziekte heeft te geven, verwacht met de contributie voor het *ziekenfonds*, dat slechts geneeskundige behandeling aan de verzekerden geeft. Een dergelijke bepaling, als door collega VAN BEMMEL bedoeld wordt, komt in de ziekwet-TALMA niet voor. Besluiten getrokken uit deze verkeerde veronderstelling vervallen dus.

Amsterdam, 8 December 1919.

A. R. COHEN.

ONTSIERING VAN HET NEDERLANDSCH TIJDSCHRIFT VOOR GENEESKUNDE.

Collega AUKE VAN BALEN valt over de door mij gebezigde uitdrukking: „kinderen in de wereld schoppen”, en noemt dat „ontsiering van het *Ned. Tijdschr. v. Gen.*”; ook sleept hij er nog als vergelijking bij, het voorbeeld van den jongen arts met de vuile nagels. Mijn uitdrukking: „kinderen in de wereld schoppen”, had ten doel om zeer kort weer te geven, hoe het kinderen krijgen is te kwalificeeren in die gevallen, bedoeld in mijn stukje, waar de ouders al reeds een aantal kinderen hebben, waarvoor zij blijk gegeven hebben, zelfs niet ook maar gedeeltelijk, in staat te zijn voldoende te zorgen, kinderen die al een treurig armelijk scrofuleus bestaan lijden, en waarvan er geregeld weer eens een dood gaat en nog geregelder ieder jaar er weer een bijkomt. Die gevallen dus, waar het moederschap allang het „eerbiedwaardigs” verloren heeft, doch waar slechts het dierlijke van is overgebleven. Daarom vloekt hier die uitdrukking in het geheel niet „met de omgeving”.

Als collega VAN BALEN dit begrepen had, zou hij ongetwijfeld zijn stukje in de pen gehouden hebben. Thans heeft hij zich min of meer aan ontsiering van het *Ned. Tijdschrift v. Gen.* schuldig gemaakt.

Woudsend, 7 December 1919.

W. H. VAN DER TAK.

EEN INFLUENZA-EPIDEMIE VAN RUIM EEN EEUW GELEDEN.

Wat hier volgt, las ik in *The Nameless Castle*, de in 1901 uitgegeven vertaling van MAURUS JÓKAI's roman, in de laatste helft der 19de eeuw geschreven. Het verhaal speelt in 1809 in Hongarije.

De passage komt voor in een gesprek tusschen den markies DE CAMBRAY, die regelrecht van Parijs is gekomen, en barones THERMINE DRALBA, die eenige jaren in Hongarije woont en wier dochter te Parijs is achtergebleven. Hij heeft een brief meegenomen van de dochter aan de moeder.